

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra Sind (Danske Klassikere)

Citation: Knudsen, Jakob: "Sind", i Knudsen, Jakob: *Sind*, udg. af Esther Kielberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 244. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj02val-shoot-idm140237360027584/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Sind

- forbrydere sidder i fængsel; tit i forh. ting- og arresthus. – *Sotte-Per*: her navn for djævelen. – *fulde Bøder*: dømt til at betale bøder. – *Herredskontor(et)*: herredsfogdens kontor. – *Fattiggården*: fra 1708 oprettedes der i sognene fattighuse, hvor fattige kunne få gratis ophold; fattiggårde vandt indpas fra 1860'erne.
- 119 *Mogværket*: se n.s.s. 26.
- 120 *Arotand*: jur.: udsættelse af forhandlingerne i retssag efter ønske fra en af parterne.
- 121 *bluse(de) for Aal*: stange æl ved blus, idet ælene tiltrækkes af lyset fra en lygte et. lign.
- 122 *Tømands-Whist*: whist, hvor de to deltagere spiller med hver en blind makker; se også C.G. Schiellerup: *Nyeste Spillebog* (1900) s. 18. – *indvendig(e) Pige(t)*: tjenestepige til husgerning, mods. pige til malkning o. lign.
- 123 *Lejebibliotek(s)-Romane(r)*: privatejet bibliotek med hjemlån af bøger mod betaling; det første blev oprettet 1725. L. spillede en stor rolle i 18. og 19. årh.; de blev fra 1882 efterhånden afløst af folkebibliotekerne. – *Galejslaven Rocambo*: spændingsroman (1859, da. 1867-1868) af den fr. forfatter R.A.P. Ponson du Terrail (1829-1871). – *den store franske Revolution*: social og politisk omvæltning i Frankrig; den brød ud 1789 og afsluttedes med Napoléon Bonapartes statskup 1799. – *Bedstefader (...)* *Napoleons Tid*: Napoléon I Bonaparte (1769-1821); kejser af Frankrig 1804-1814 og 1815. 1803 var Napoleonskrigene brudt ud. Efter sejr over Rusland 1807 sluttede N. fred med Rusland og Preussen. Den russ. Czar og N. enedes herefter om at iværksætte en fastlandsspærring med sigte på at knække englenderne økonomisk. Danmark var i 1800 gået ind i Det Væbnede Neutralitetsforbund sammen med Rusland, Sverige, Norge og Preussen. England havde tvunget Danmark ud af forbundet i 1801 (slaget på Rheden), og 1807 beslaglagde England den da. flåde for at undgå, at N. fik kontrol over den. Herefter sluttede Danmark sig til N. og deltog i fastlandsspærringen. – *Robespeter*: Maximilien de Robespierre (1758-1794), fr. revolutionær politiker, medl. af Nationalkonventet fra 1792. R. var tilhænger af J.-J. Rousseaus ideer om folkesuveræniteten og tilstræbte en social og økon. omvæltning til fordel for bønder og håndværkere. Ved terror gennemførte han en magtkoncentration, som sikrede indsatsen mod republikkens fjender og nedkæmpelsen af al indre opposition. Han blev styrtet af en sammensværgelse i Nationalkonventet og ikke af Napoléon Bonaparte. – *Fredrik den sjette*: konge 1808-